

ALGEMEENE BEPALINGEN, VOORSCHRIFTEN, OMSCHRIJVING, EN PRIJSBEREKENING

voor het leveren van een Rein-Pneumatisch Kerkorgel

voor

de VEREENIGING VAN VRIJZINNIG GODSDIENSTIGEN.

A L M E L O

§ 1. Systeem.

Het orgel zal worden vervaardigd in eigen werkplaatsen, volgens het Rein-pneumatische Kegelsysteem, met toepassing onzer speciale tegenwicht-methode, waardoor alle veertjes, scharnietjes en verdere teedere deeltjes overbodig zijn geworden.

§ 2. De Windladen.

Deze worden uit eerste soort kurkdroog Slavonisch eikenhout vervaardigd, met ruime register-cancellen van rechtdradig Archangel grenen.

De samenstelling geschiedt naar een, aan langjarige ervaring getoetste, speciale krimp- en zwelvrige methode, alle houtverbindingen als zwaluwstaarten in elkander gevoegd.

De kegels worden uit uitgezocht Ahornhout, in langsrichting van het hout, gedraaid en met zwaar en week Fransch ventielleder bekleed.

De kegelstangen worden uit massief Fosforbrons of vertind hardkoper genomen en zullen een minimum dikte hebben van 2 mm.

Deze draden worden van schroefdraad voorzien, terwijl dubbele stelmoeren het mogelijk maken de hefhoogte der kegels te regelen zonder den afstand tot de opstootende membraan te beïnvloeden.

De membraandeksels worden eveneens in massief-eiken uitgevoerd en zoodanig aangebracht, dat door het losnemen van enkele houtschroeven, de moeren der kegels te bereiken zijn.

De deksels worden door een blanke vernislaag tegen invloeden van vocht en ademtochten beveiligd.

§ 3. De Speeltafel.

Dit voornamelijk onderdeel, de pneumatische centrale van het orgel, wordt naar eigen tegenwicht-systeem door speciale werklieden, van massief Slavonisch eiken gebouwd en zoodanig ingericht, dat het geheel als een schrijfbureau, stofdicht, over klavieren en registers heen, te sluiten is.

De registers worden uit massief elfeniet gesneden en, als drukkers, vlak boven de klaviertoetsen aangebracht. De werking is bijzonder licht en aangenaam.

Sierlijke porcelijnen naamplaatjes, in verschillende tinten voor de respectievelijke klavieren en het pedaal, vergemakkelijken het overzicht.

§ 4 De Klavieren.

De constructie hiervan geschiedt uit geheel rechtdradig pijnhout; de witte toetsen worden met eerste soort zwaar elfeniet bekleed; de zwarte toetsen zullen uit massief ebbenhout bestaan.

De omvang is zooals bij de hier bijgevoegde dispositie is aangegeven.

De indeeling wordt genomen volgens de internationale Congresmaat.

Leidstiften worden van vertind koper vervaardigd, polsters met vilt uitgevoerd. waardoor bijzonder lichte, geruischlooze aanslag verkregen wordt.

Het montuur der klavieren wordt in zwart gepolijst mahonie- of notenhout aangebracht.

§ 5. Drukknoppen.

In de voorlijst van het onderklavier wordt een compleet stel combinatieknoppen gemonteerd, waarmede het mogelijk is, zelfs onder het spelen, plotselinge veranderingen in de geluidsterkte aan te brengen.

Door een vernuftig apparaat lossen deze knoppen elkander af, zoodat, met één lichten vingerdruk, iedere gewenschte register-combinatie kan worden ingeschakeld.

Gelijkertijd worden automatisch de handregisters buiten werking gesteld, zoodat deze weder voor een andere klankkleur kunnen worden gereed gezet.

§ 6. Het Pedaal.

De omvang hiervan is bij de dispositie aangegeven. Ook hier wordt de Congresmaat toegepast.

Voor de constructie wordt taai eikenhout genomen, en worden de ramen met zwaluwstaarten in elkander gevoegd.

Soepele en regelbare veering wordt verkregen door toepassing van stalen platen, waardoor het z.g. „lamworden” der toetsen uitgesloten is.

Door oordeelkundige aanbrenging van zwaar vilt is de bespeling zonder eenig bijgeluid en zeer aangenaam.

De „zwarte” toetsen worden in straalvorm aangebracht.

§ 7. Het Pijpwerk.

Het metalen pijpwerk wordt, in verband met acoustiek en inhoud van de kerk berekende mensuren genomen.

In eigen werkplaatsen wordt het metaal gemengd en gegoten, zoodat het tingehalte van iedere pijp, de zwaarte en soldeervastheid, ten volle gegarandeerd worden. Het juiste aantal sprekende pijpen wordt bij de opgegeven dispositie aangegeven.

Naar gelang van het vereischte karakter worden de verschillende pijpgroepen vervaardigd uit een melange, varieerend van 75 $\frac{0}{10}$ tot 45 $\frac{0}{10}$ Banka tin.

Als bijmengsel wordt Spaansch lood genomen, terwijl de grootste pijpen uit zwaar alluminium zullen worden samengesteld.

Frontpijpen worden met geheel opgeworpen labiums, sprekend als Prestant en als zilver glanzend, afgewerkt.

Strijkende stemmen worden van onze speciale rolfrains voorzien; alle groote pijpen der labiaalstemmen tot 1 voet bekomen stemkrullen.

Gedekte pijpen worden voorzien van hermetisch sluitende, schuifbare deksels; terzijde van het labium worden breede baarden gemonteerd.

De tongwerken bekomen massief koperen tongen en lepels; in de corpsen worden insnijdingen aangebracht, waarmede de toonkracht te regelen, en het karakter in juiste verhouding tot het ensemble is te brengen.

De houten pijpen worden, naar het vereischte klanktimbre, in Cypressen, Ahorn of Archangel grenen uitgevoerd en van Slavonisch eiken spraakstukken en stoppen voorzien.

Inwendig worden deze pijpen met poriënvullende emulsie behandeld; uitwendig, door een laag blanke vernis, tegen inwerking van vocht en andere invloeden beschermd.

De stemstoppen worden met eerste soort Fransch schapeleder bekleed.

§ 8. Intonatie.

Aan dezen belangrijken arbeid wordt de uiterste zorg besteed. De kunstwaarde van een goed instrument hangt voor een voornaam gedeelte van dit werk af. Deze werkzaamheden worden, in een daarvoor speciaal ingericht atelier uitsluitend door artistieke werkkrachten, verricht.

De meest moderne hulpwerktuigen en instrumenten zijn hiertoe ter beschikking en de resultaten worden aan de meest strenge eischen onderworpen, terwijl alles in de kerk nog zal worden nageïntoneerd.

§ 9. Windvoorziening.

De benodigde wind wordt door een drieledig windtoestel, van ruim berekende capaciteit, bestaande uit groote reservoir- of magazijnbalg en twee aanvoer- of voedingsbalgen, aangevoerd.

Het nieuwste principe tot het verkrijgen van den meest egalen druk, wordt hierbij toegepast.

De inlaat- en sperventielen werken bijzonder licht bij volkomen luchtdichte afsluiting.

Een veiligheidstoestel is aangebracht waardoor het forceeren, door onoordeelkundig trappen, niet kan voorkomen, terwijl door een wijzer de stand van den blaasbalg gecontroleerd kan worden.

Het geheel wordt in Archangel grenenhout geconstrueerd, voor de dubbele beledering wordt eerste soort Fransch schapeleder verwerkt.

Inwendig wordt alles met speciale pakking luchtdicht afgesloten, uitwendig door een zware blanke vernislaag tegen vocht en ademtochten beschermd.

§ 10. Windleidingen.

De windleidingen of toevoerkanalen worden van stevig grenenhout met ruim berekende doorlaatopeningen aangebracht.

In- en uitwendig worden deze op speciale wijze behandeld om aan absolute dichtheid bescherming tegen uitwendige invloeden te paren.

De montage geschiedt zoodanig, dat nimmer scherpe hoeken voorkomen en de wind, dus volkomen stootvrij, de windladen en het pijpwerk bereiken kan.

Verbindingen worden met Fransch schapeleder z.g. nat belederd.

De windleidingen, naar de sprekende frontpijpen, worden van stevig lood genomen en de hoekverbindingen gesoldeerd.

§ 11. Buisleidingen.

De voor de pneumatische inrichting benodigde buisleidingen worden van naadloos vertind hardlood genomen.

Iedere leiding zal uit één enkel stuk bestaan, zoodat geen hulpstukken of moffels verwerkt worden.

De montage zal uiterst zorgvuldig geschieden en op verschillende plaatsen zullen steunpunten worden aangebracht, waardoor z.g. uitzakken na langdurig gebruik is uitgesloten.

§ 12. Orgelkast.

De uitvoering der orgelkast geschiedt naar het ontwerp, dat bij de hier bijgaande samenstelling is aangegeven.

Zoo niet anders overeengekomen wordt, geschiedt de constructie uit zacht hout.

Voor versiering wordt uitsluitend beeldhouwwerk in hout aangewend; gips etc. wordt in geen geval toegepast.

De afwerking is degelijk doch eenvoudig; de paneelen van elzen triplex, worden trillingvrij, in groeven bevestigd.

§ 13. Verpakking en vervoer.

Na aan de fabriek te zijn opgebouwd en gecontroleerd wordt het instrument zeer zorgvuldig verpakt en naar de bestemde plaats verzonden.

Deze uitgaven, zoomede reiskosten van personeel enz. zijn in den prijs begrepen.

Alleen de kosten van vracht van naastbijgelegen station naar de kerk, en inwoning voor onze monteurs gedurende de montage, komen voor rekening der kerk.

§ 14. Oplevering en keuring.

Dadelijk na de afwerking van het instrument in de kerk, werkzaamheden welke immer onder mijn persoonlijk toezicht plaats grijpen, staat het orgel ter keuring, van de door Uw geacht College aan te wijzen deskundigen gereed en moet het aan de allerhoogste eischen, aan een eerste klasse kerkorgel te stellen, onvoorwaardelijk voldoen.

Wanneer er eenige aanmerking zou zijn, behoeft geen aanvaarding te volgen en is geen schadevergoeding hoegenaamd verschuldigd.

§ 15. Garantie.

Daar de vervaardiging van het instrument plaats vindt volgens wetenschappelijke regelen, en de uiterst solide technische samenstelling, beproefd is aan langjarige ondervinding, terwijl uitsluitend een keur van de allerbeste materialen aan het werk wordt ten koste gelegd, verleen wij op onze instrumenten een garantie van *twintig* jaar.

Ieder gebrek dat zich eventueel openbaart, niet veroorzaakt zijnde door bovenmatige vochtigheid of hitte, wordt zonder eenige kostenberekening direct en afdoende hersteld.

Jaarlijksche revisie en stemming is niet onder garantie begrepen.

§ 16. Aflevering en Betaling.

Na afloop der keuring wordt het orgel afgeleverd en zal de betaling plaats hebben.

Desgewenscht kan een gedeelte der aannemingsom tot latere betaling, als garantie waarborg tegen een matige rente blijven staan.

A. Zwellwerk.

Het pijpwerk van het tweede manuaal of het gansche orgel kan door een crescendo-kast worden omsloten.

Deze kast bestaat uit zwaar hout, hetwelk met geluiddempend materiaal is bekleed.

Aan de voorzijde bevinden zich een aantal, met stalen stift op glansplaat draaiende aloeziën, welke met dik vilt bekleed zijn.

Van uit de speeltafel zijn deze jaloeziën door een bascule-trede met den voet te openen of te sluiten, waardoor het geluid tot een, als uit de verte ruischend pianissimo getemperd en weder op normale sterkte teruggebracht kan worden.

B. Automatisch Pedaal.

Deze inrichting is met toenemend succes aangewend en bestaat uit een vernuftig mechanisme, hetwelk bij bespeling van het bovenklavier het geluid van het pedaal automatisch in overeenstemming brengt.

Bij bespeling van het hoofdmanuaal schakelt oogenblikkelijk weder de sterke pedaal bezetting in.

Door een drukknop-inrichting wordt een en ander in- of buiten werking gesteld.

C. Centraal Crescendo.

Een, vooral voor belangrijke instrumenten, zeer practische uitvinding in het apparaat, waarmede door een bascule-trede of rolzwell de registers in volgorde kunnen worden in werking gesteld.

Op deze wijze kan het geluid van het geheele instrument van pianissimo tot volle werk worden aangezet en op iedere gewenschte klanksterkte in rust gesteld.

Bij de klavieren is een aanwijzing aangebracht waardoor oogenblikkelijk te zien is welke registers in functie zijn.

D. Vrije Registercombinatte.

Één of meerdere vrije registercombinaties kunnen worden aangebracht, waardoor iedere verlangde registratie vooruit is gereed te zetten. Door het indrukken van den betreffenden drukknop wordt deze combinatie in werking gesteld, terwijl gelijktijd de handregisters automatisch worden uitgeschakeld.

Vooraf bij orgelbespelingen is deze inrichting van groote waarde.

E. Windmachine.

Wanneer electriciteit voorhanden is verdient het alle aanbeveling het instrument te voorzien van een electriche windmachine.

Deze inrichting bestaat uit een, speciaal voor dit doel gewikkelde, electro-motor met absoluut geruischloozen gang, waaraan, zonder transmissie, een windturbine is gekoppeld.

Van uit de speeltafel is deze machine in werking te stellen en regelt zich verder geheel automatisch.

Deze machines worden in alle soorten en kwaliteiten in den handel gebracht, door onze fabriek worden echter uitsluitend eerste klasse machines geleverd, uit de bekende fabriek van G. Meidinger te Bazel.

De machines worden geheel compleet geleverd en met soepele verbinding aan het orgel aangesloten; alleen draadaansluiting aan het electrisch net komt voor rekening der kerk.

Samenstelling:

Twee klavieren van 56 toetsen (C - g///).

Pedaal van 30 toetsen (C - f/).

Drukknop-inrichting voor: "Piano", "Mezzo Forto", "Forto", "Fortissimo", "Tutti" en "Aflosser!"

Vrije registercombinatie over alle stemmen, met drukknop inrichting.

Generaal Crescendo met aanwijzing op wijzerplaat.

Geheel automatisch, geruischloos werkende, electrische windmachine, volgens nieuwste systeem.

Tremulant, nieuwste type, verstelbaar slagtempo.

Automatische Pedaal omschakeling met drukknop apparaat.

Eenvoudig front, van degelijke samenstelling.

DISPOSITIE.

Hoofdmanuaal.

1. Prestant	8'		56 pijpen
2. Bourdon	16'		56 "
3. Roerfluit	8'		56 "
4. Melofoon	4'		56 "
5. Mixtuur	3	sterk	72 "
6. Cornet	4	"	120 "
7. Trompet	8'		56 "

Positief. (In Crescendokast).

8. Viola di Gamba	8'		56 pijpen
9. Voix Celeste	8'		44 "
10. Aeoline	8'	P.T.	
11. Holpijp	8'		56 "
12. Gemshoorn	8'		44 "
13. Orkestfluit	4'		56 "
14. Cor de Nuit	2'		56 "
15. Tremulant			

Pedaal.

16. Subbas	16'		30 pijpen
17. Openbas	8'		30 "

18. Koppel I - II	23. Piano
19. Koppel Ped.-I	24. Mezzo Forto
20. Koppel Ped.-II	25. Forto
21. Super I - II	26. Fortissimo
22. Sub. I - II	27. Tutti
	28. Aflosser.

Aantal sprekende pijpen, 844-stuks.

Het instrument behoeft niet te worden aanvaard, indien het niet in alle opzichten voldoening geeft en kan één of twee maanden worden beproefd. Bovendien kan als waarborg een gedeelte der aannemingssom worden ingehouden.

Prijs: f 5555,-- (Vijfduizend vijfhonderd en vijf en vijftig gulden).

Twintig jaar absolute garantie wordt op zegel verleend.

Aldus opgesteld te Schiedam
den 15en November 1926.

De Kerkorgelfabrikant:

5555
75
563

[Handwritten signature]